

T.C.

UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ

CEZA BÖLÜMÜ

ESAS NO : 1982/33

KARAR NO : 1983/506

ÖZET: Sıkıyönetim ilânına ve faali-
yetlerine ilişkin olmayan 6136 sayılı
Yasa'nın 13. maddesine aykırı eyleme
ait davanın Adli Yargı yerinde, 1402
sayılı Yasa'nın 16. maddesine aykırı
eyleme ait davanın Askerî Yargı yerin-
de görülmesi gerektiği hk.

K A R A R

Davacı : K.H.

Sanık : Mustafa Hayır

O L A Y : 29.9.1980 gününde, köy kahvesinde jandarmaca yapılan aramada
sanığın üzerinde bulunan ruhsatlı tabancasının şarjöründe 7 adet 7.65 çaplı yabancı
menşeyli tabanca mermisi bulunduğu gibi sıkıyönetim komutanlığının ruhsatlı silahla-
rın taşınmasının yasaklandığına dair emirlerine de uymadığı iddia olunarak 6136 sayılı
Yasa'nın 13/son. ve 1402 sayılı Yasa'nın 16/1. maddesine göre cezalandırılmaları is-
temiyle Sürmene C. Savcılığı'nca hakkında kamu davası açılmıştır.

Sürmene Asliye Ceza Mahkemesi; 4.11.1980 gününde, 1980/134-136 sayı ile;
atılı suçun sıkıyönetim askeri mahkemelerinin görevine girdiği görüşü ile görevsizlik
kararı vermiştir.

Erzincan Sıkıyönetim Komutanlığı Askerî Mahkemesi; 24.3.1981 gününde,
1981/41-76 sayı ile; atılı suçların sıkıyönetim ilân ve faaliyetlerine ilişkin bulun-
madığı görüşü ile görevsizlik kararı vermiştir.

Böylece, her iki mahkemenin kesinleşen görevsizlik kararları arasında 2247
sayılı Yasa'nın 14. maddesinde belirlenen olumsuz görev uyumsuzluğu doğmuştur.

İNCELEME VE GEREKÇE: Türk Ulusu adına yargı yetkisini kullanan Uyuşmazlık
Mahkemesi Ceza Bölümü, Servet Tüzün'ün Başkanlığı'nda, Y. İsmet Ayer, Ali Suat Erkoç,
Mustafa Aksoy, Osman Kayacan, Ergun Argon ve Yavuz T. Özgen'in katılmaları ile yaptığı
10.10.1983 günlü toplantıda, geçici raportör Hakim Fikret Erem'in raporu ile dosyadaki
belgeler, Askerî Yargıtay Başsavcılığı'nın Adli Yargı yerinin görevli olduğu yolundaki
düşünce yazısı okunduktan; toplantıya, Cumhuriyet Başsavcısı yerine katılan Yardımcı
Durmuş Ganioglu ile Askerî Yargıtay Başsavcısı yerine katılan Yardımcı Ferhat Ferhan-
oğlu'nun kısmen aklı, ve kısmen askeri yargı yerinin görevli olduğu yolundaki sözlü
açıklamaları dinlendikten sonra gereği görüşülüp düşünüldü:

Sanığa atılı suçlar Sürmene ilçesini de kapsamına alan Trabzon ilinde 12.9.
1980 de ilân olunan sıkıyönetimden sonra 29.9.1980 ünü işlenmiştir.

1402 sayılı Yasa'nın 13. ve 15. maddelerinde ve 2354 sayılı Yasa ile ek-
lenen ek-4. maddesinde sıkıyönetim mahkemelerinin hangi suçlara bakacakları, bunlar-

dan hangilerinin sıkıyönetim komutanlığı tarafından adli mahkemelere gönderilebileceği belirtilmiştir.

Buna göre adli yargı yerleri sıkıyönetim mahkemelerinin görevine girmekle beraber, sıkıyönetim komutanınca 1402 sayılı Yasa'nın 13., 15. ve 2354 sayılı Yasa ile eklenen ek-4. maddesine ve bu maddedeki yetki kullanılarak istisnaen kendilerine gönderilen davalarda görevsizlik kararı veremezler.

Oysa; 1402 sayılı Yasa'nın 16. maddesine aykırı davranma suçunu oluşturan sıkıyönetim yasaklarına uymama biçimindeki eyleme ait davada; anılan maddede sıkıyönetim komutanınca böyle bir yetkinin kullanılmasına olanak veren açıklık olmadığından bu maddeye aykırı davranma suçlarından böyle bir yetkinin kullanılması bahis konusu olmayacağından adli yargı yerince verilen görevsizlik kararı üzerine davanın Askeri Yargı yerinde görülmesi gerekir. Aksini düşünmek 1402 sayılı Yasa'nın ve anılan maddenin amacına aykırı olur.

Öte yandan sıkıyönetim komutanlığı emirlerine aykırı olarak ruhsatlı tabancasında 7 adet tabanca mermisi bulundurma şeklindeki 6136 sayılı Yasa'nın 13/son. maddesine aykırı eylemin, 1402 sayılı Yasa'nın 15. maddesinde öngörülen sıkıyönetim ilân ve faaliyetlerine ilişkin olarak işlendiğini gösteren herhangi bir somut kanıt dosyada rastlanmamış olmakla bu dağa ait davanın da adli yargı yerinde görülmesi gerekir.

SONUÇ: Anlaşmazlığın, niteliğine göre sanığa ispat olunan 6136 sayılı Yasa'nın 13. maddesini ihlal suçundan adli yargı yerinde ve 1402 sayılı Sıkıyönetim Yasası'nın 16. maddesini ihlal suçundaise askeri yargı yerinde yargılanması gerektiğine, bu nedenle Sürmene Asliye Ceza Mahkemesi'nin 4.11.1980 günlü, 1980/134-136 sayılı görevsizlik kararının 6136 sayılı Yasa'nın 13. maddesini ihlal suçuna ilişkin kısmının ve Erzincan Sıkıyönetim Komutanlığı Askeri Mahkemesinin 24.3.1981 günlü, 1981/41-76 sayılı görevsizlik kararının ise sadece 1402 sayılı Yasa'nın 16. maddesini ihlal suçuna ilişkin kısmının kaldırılmasına 10.10.1983 gününde kesin olarak oybirliğiyle karar verildi.

Başkan

Servet Tüzün

Üye

Y. İsmet Ayer

Üye

Ali Suat Erkoç

Üye

Mustafa Aksoy

Üye

Osman Kayacan

Üye

Ergun Arğan

Üye

Yavuz T. Uşgen